

Katarzyna Nowak

O tym, jak Dzień Ziemi warto obchodzić każdego dnia

Od ponad pół wieku obchodzimy Międzynarodowy Dzień Ziemi znany też pod nazwą Światowego Dnia Ziemi. Jak mało które inne święto niecodzienne (Dzień Pizzy, Dzień Naleśnika, itp.), dzień 22 kwietnia wydaje się mieć głębokie uzasadnienie i wymaga naszej uwagi, nie tylko raz w roku. Zgodnie ze swoją ideą, Dzień Ziemi ma służyć promowaniu postaw proekologicznych, których celem jest uświadamianie politykom i obywatelom, jak ważne jest otaczanie ochroną ziemskiego ekosystemu¹. Mając na uwadze doniesienia dotyczące stanu naszej planety, niepokojące dane statystyczne, czy namacalne i odczuwalne przez nas wszystkie zmiany klimatyczne, mogłoby się wydawać, że w obecnej sytuacji każdy dzień powinien być dniem poświęconym ziemi.

Powszechnie wiadomo, że instytucje oświatowe, nauczyciele, wychowawcy odgrywają ogromną rolę w procesie edukowania młodych ludzi w zakresie ekologicznym. Działania proekologiczne są jednym z głównych zadań współczesnych szkół. Nauczyciele mierzą się z tym wyzwaniem na różne sposoby. W niniejszym artykule chciałabym podzielić się doświadczeniami i praktykami, jakie mają miejsce w II Liceum Ogólnokształcącym w Chojnicach, w którym jestem nauczycielem języka angielskiego.

Tematy proekologiczne są regularnie realizowane na lekcjach języka angielskiego w ramach podstawy programowej. Co roku omawiając dział *Świat przyrody* na każdym poziomie, poruszana jest tematyka związana z ochroną środowiska, kształtująca postawy mające na celu – oprócz rozszerzania słownictwa na określony temat oraz doskonalenia umiejętności językowych czytania, słuchania, mówienia i pisania – także zwiększenie poziomu świadomości ekologicznej młodzieży. Oprócz standardowych ćwiczeń zawartych w podręczniku warto jest bardziej skupić się na tak istotnych zagadnieniach. Jednym ze sposobów wartych, w mojej opinii, wspomnienia jest projekt *Planet Earth Project*. Projekt realizowany w parach zakładał przygotowanie prezentacji na temat: *Sposoby ochrony i pomocy Ziemi*. O ile forma była stosunkowo dowolna – czy



Prace projektowe uczniów

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Dzień_Ziemi (dostęp: 09.03.2022)

to wypowiedź ustna, czy nagrany materiał video, czy przygotowane ulotki – o tyle treść miała traktować o przyczynach problemu, jego wpływu na środowisko, podawać przykłady i metody radzenia sobie z nim z własnej okolicy w postaci zdjęć. Zwłaszcza ostatni punkt jest wart podkreślenia, ponieważ miał zmobilizować uczniów do przyjrzenia się swojej lokalnej społeczności, a jednocześnie zniechęcić do wykorzystywania powszechnie dostępnych materiałów choćby z internetu. Po dwóch tygodniach samodzielnej lub konsultowanej z nauczycielem pracy, uczniowie w czasie lekcji przedstawili swoje prezentacje. Muszę przyznać, że efekty przerosły najsmielsze oczekiwania. Po raz kolejny okazało się, że młode pokolenie jest nie tylko niezwykle kreatywne, ale także uważne i wrażliwe, potrafi zauważyć zagrożenia, jakie sami stwarzamy swym lekkomyślnym zachowaniem, a jednocześnie szuka rozwiązań, promuje trend *zero-waste*, jazdę na rowerze i zachowania proekologiczne.

Jako nauczycielka języka angielskiego podczas lekcji staram się korzystać z różnych materiałów. Od ponad roku niezawodny jest film dokumentalny *Księżę William: Na ratunek planecie*. Jego dłuższe lub krótsze fragmenty czy sam zwiastun skutecznie angażuje uczniów w lekcję, jest aktualny i doskonale wpasowuje się w każdy rodzaj lekcji na tematy proekologiczne. Nie bez znaczenia jest też udział Księcia czy Księżnej Cambridge, Sir Davida Attenborough – przekonują oni, że wszyscy, bez względu na pozycję społeczną, narodowość czy wiek, musimy walczyć o przyszłość Ziemi. To, co jest dodatkowym atutem i przemawia za tym, by zaadaptować właśnie ten program w czasie lekcji z dowolnym podręcznikiem i dowolną grupą językową to obraz zaangażowanych w misję ratowania planety brytyjskich uczniów – pokazują oni, że nawet stosunkowo młodzi ludzie mogą i potrafią przejąć odpowiedzialność i aktywnie działać na rzecz nas wszystkich. Podobnym sposobem jest przywołanie postaci Greta Thunberg – wystarczy odwołać się do kilku fragmentów jej znanych przemówień, aby skłonić uczniów do wyrażenia swoich pomysłów, opinii i pozwolić im zainspirować się do działań we własnym zakresie. Przytaczanie tych zaledwie kilku autorytetów może ożywić każdą lekcję i zmotywować uczniów nie tylko do pogłębionej i zintensyfikowanej nauki języka angielskiego, ale także do włożenia wysiłku, by zatrzymać zmiany klimatyczne i zapobiec katastrofie ekologicznej.

Z ogromną dumą mogę stwierdzić, że działania proekologiczne są podejmowane nie tylko na poziomie

poszczególnych grup, ale w całej naszej szkole. Plakaty nawołujące do sortowania śmieci, odpowiednio podpisane kosze, akcje promujące sadzenie lasu, coraz większa ilość stojaków na rowery od kilku lat na stałe są wpisane w obraz szkoły. Natomiast w ubiegłym roku z inicjatywy pani Aleksandry Kamińskiej-Nowaczyk uczniowie, a także nauczyciele języka angielskiego oraz wychowania fizycznego podjęli wyjątkowe wyzwanie o nazwie *The World Is Not Perfect. Neither Are We*. Uczniowie zostali poproszeni o pozбиieranie śmieci w lesie/parku/wzdłuż ścieżki/etc. oraz zrobienie zdjęć pozбиieranych worków i opisanie ich liczbą. Po podliczeniu wszystkich worków angiści zostali zobowiązani do wykonania wybranych przez siebie ćwiczeń fizycznych, np. pompek, przysiadów, pajacyków, podciągnięć na drążku, itp., a wuefści do wyrecytowania słówek z angielskiego. W rezultacie zebrano 36 worków, po czym do pracy przystąpili nauczyciele. Nie było to najprostsze zadanie, wymagało wyjścia z własnej strefy komfortu, pokazania siebie spoza szkolnej strony, jednak zdecydowanie było warto. Efekty tych starań zostały nagrane, a zmontowany film umieszczony na stronie internetowej naszej szkoły. Ogólnie projekt spotkał się z wielkim entuzjazmem, wymagał zaangażowania nie tylko ze strony uczniów, ale także nauczycieli. Jest to o tyle istotne, że pokazuje, że wszyscy mamy takie same obowiązki względem Ziemi, że wszyscy musimy się włączyć w działania, że wszyscy stoimy po tej samej stronie. Warto dodać, że ogłaszając projekt zwrócono uwagę, by zebrane śmieci zabezpieczyć w śmietniku, aby śmieciobrania nie powtarzać.

Podsumowując – jest mnóstwo sposobów, aby przypominać uczniom o Dniu Ziemi. Jednak tym, co szczególnie powinniśmy mieć na uwadze jest to, by wspomniane podczas realizacji takich lekcji czy projektów postawy, nie zostały zapomniane i aby każdy z nas czuł, jak istotne jest to zadanie i jak ważne jest jego wykonanie tu i teraz, bez odkładania na potem – nie tylko raz w roku, ale każdego dnia.

Katarzyna Nowak

Asolwentka filologii angielskiej na Uniwersytecie Gdańskim (2002). Obecnie nauczyciel dyplomowany języka angielskiego w II LO w Chojnicach, doradca metodyczny języka angielskiego w Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku, członek PTP w Bydgoszczy. Uczestniczyła w pracach nad tłumaczeniem „Zrozumieć postmodernizm: sceptycyzm i socjalizm od Rousseau do Foucaulta” S.H.R. Hicks’a (2016) oraz „Myślenie krytyczne i indoktrynacja” H. Siegel’a (2019).